

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, B. Közép-utca 33-ik szám.

HONOSÍTÁSI DÍJAK:

Egy négyzet méternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és vállalkozók részére a közleményben részölnek. Reklam sora a hirdetés után 30 kr.

A közlemények sora: 5 frt.

Váltási czikkelt:

1848 óra után 20 kr. fizetendő.

Mensa akademika.

I.

A múlt év nyarán halt el a magyar alföldön egy magános urnő, a ki vagyonának jó részét tanügyi dolgokra hagyományozta s ezek között még csak a jövőben felállítandó szegedi egyetemnek mensa akademikájára is hagyott egy pár ezer frtot.

Csak a kolozsvári egyetemről felekezett meg. Talán nem is tudott róla.

Pedig a még existenciájában végelegesen meg nem szilárdult fiatal kolozsvári egyetemre nagyon is rá fér egy-egy kis alapítvány. És a ki ezen egyetemnek tesz jótékony alapítványt, az semmi esetre sem dobja ki pénzét az ablakon, sőt a kultura érdekén kívül nagyon is hazafias missziót teljesít ezzel.

A kolozsvári egyetemnek elhunyt nagynevű nevelőtanára, Felméri Lajos fejtegette hallgatóinak több alkalommal az egyetemnek a nemzeti szellem erősítésére való hatását és fontosságát. Mert az egyetemen hivatva vannak a tudományt nemzeti szellemben művelni, s egyszersmind a nemzetnek nemzeti szellemű intelligenciát nevelni.

Az egyetemen illeténi fontosságának és feladatának tudatában igyekezett a magyar kormány — mihelyt 1867-ben Magyarország kormányzását átvette — az épen magyar nemzeti oldalról veszélyt fenyegetett Erdélyben egy tudomány-egyetemet felállítani.

S bizonyos, hogy a nemzeti eszmét fejleszteni és terjeszteni, a tudományok művelésében nemzeti missziót teljesíteni — egyetlen egyetem sincs inkább hivatva, mint épen a kolozsvári egyetem.

Ezen tudat érzetétől volt áthatva az 1872. országgyűlés, midőn az 1872. XIX. és XX-ik törvénycikkeket meghozta, melyeknek elseje a kolozsvári egyetem létét köztörvény oltalma alá helyezi, a második pedig annak anyagi garanciájáról gondoskodik.

Csak hogy ez egyetemnek az idő kívánalmához képest, az egyes tudományok rohamos előhaladásához mérten fejlődnie kellett. S már ama két évtized alatt is, mióta fennáll, sokat fejlődött tanerő tekintetében. 39 rendes és 5 rendkívüli tanszéke volt csak ezen egyetem négy karának meg-

nyílásakor. Ma, 22 év után az egyetemnek fennállása óta, van 54 rendes, 5 rendkívüli, s 13 magántanára.

De mikor az egyetem tanterejének fejlesztésére ennyi gond és költségfordítattott, s mikor a tudománynak egyetemi csarnokai óriási költséggel ujjakká és megfelelőkké alakulnak, ugyanakkor az egyetemi hallgatóságnak ügyéről sem szabad megfeledkezni, mert különben az előbbi nagy költsékezés hiábavaló leendene.

S épen ezt czélozza egyetemünk ifjúságának a mensa akademika (diák-asztal) felállítására vonatkozó mozgalma.

A mensa akademika hivatva van az egyetemi ifjúság között a társas szellemet fejleszteni, hogy az egyetemet végzett ifju ne csupán könyvbuvár, de a társadalomnak is hasznos tagja legyen majd az életben; s ezenkívül feladata a mensa akademikának az egyetemi ifjúság életfentartási terhein könnyíteni, hogy a mindennapi gondoktól megkönnyebbülten, szabadban élhessen hivatásának — önművelésének.

S biztosítva lévén az egyetem tanereje, annak existenciája csak akkor mondható teljesen szilárdnak, ha a hallgatóság megélhetési és önművelési feltétele is ilyen alapokon nyugszik.

S tekintve a kolozsvári egyetemnek nagyfontosságú nemzeti és kulturális feladatát, az egyetemi ifjúság a mensa akademika felállítását illetőleg bizton számít a legszeleesebb körű támogatásra.

Számít a kormány segélyezésére, mert a mensa akademika — az ifjúság társas szellemét fejlesztvén, s a jövő nemzedék intelligenciájának önművelését elősegítvén — közvetve állami érdekeket is szolgál.

Reméli az ifjúság, hogy az erdélyi társadalom melegen felkarolja a mensa akademika ügyét, mert hiszen az erdélyi társadalom intelligenciáját a kolozsvári egyetemről nyeri.

És számít az ifjúság az erdélyi vármegyék és felekezetek támogatására, mert hisz az erdélyi vármegyék és felekezetek fiait élvezendik majd a mensa akademika jótéteményeit.

S végül bizton számít az ifjúság Kolozsvár város áldozatkészségére, a melynek az egyetem első disze, legtekintélyesebb intézete, s a melynek ál-

dásaiban épen Kolozsvár városa részesül leginkább.

És annál is inkább számíthat az ifjúság ezen széleskörű támogatásra, mert ha a budapesti egyetemnek megalakul a mensa akademikája, s ugyanakkor a kolozsvári egyetemnek nem lesz meg a diákasztala, ez esetben a kolozsvári egyetemnek különben is lassan gyarapodó hallgatósága számbeli leg tetemesen meg fog csappanni.

Hallgatóság nélkül pedig kárba vesztett kiadás lenne az egyetem tanterejére és építkezésére fordított nagy költsékezés, mivel az egyetem megfelelő hallgatóság hiányában, az előbbi feltételek teljesülése mellett sem felelhetne meg tulajdonképeni feladatának.

Mert az egyetemnek czélja nem lehet csupán a tudományok művelése. Ezt a sokkal olcsóbb tudományos társulatokkal is elő lehet mozdítani. Ellenben az egyetemnek az a feladata, hogy a tudós tanároktól előrevitt tudomány mindjárt melegben terjesztessék, az élet hasznosságának átadásak.

Ezen czél eléréséhez pedig minél nagyobb számú hallgatóság szükséges.

Ez utolsó ok, ha a budapesti egyetem mensa akademikája megalakul, szinte égető szükségé teszi a kolozsvári egyetem kebelében a diák-asztal felállítását.

Nem is lehet kétség azon, hogy a kolozsvári egyetemen a diákasztalnak eszméje mielőbb testet fog ölteni.

S csak az lehet vita tárgya, hogy minő legyen ezen diák-asztalnak szervezete?

Erről holnap.

Rencz János.

Széll Kálmán miniszterelnök.

A válság hosszu folyamata alatt — írja a „M-g” — Széll Kálmán jelöltsége a kabinetalakításra igen gyakran szóba jött s leginkább a szabadelvű párt hozta forgalomba ezt a kombinációt. Széll Kálmánnak szintén tudomása volt arról, hogy a szabadelvű pártnak éppen a legjelentékenyebb csoportjában komolyan foglalkoznak az ő személyével, de a legutóbbi időkig annak ez óhajának adott kifejezést bizalmasai előtt, hogy hagyják ki a kombinációból, mert sem ohaja sem kedveja viszonyok mai állásában az ügyek élére állani.

Legújabbban azonban igen nevezetes fordulat állott be, a mennyiben teljesen meg-

bízható forrásból arról értesülünk, hogy Széll Kálmán eltért merev visszautasító álláspontjától.

Ugyanis értesülésünk szerint Széll Kálmán kijelentette, hogy abban az esetben, ha a korona rendelkezik vele, kész engedelmkedni s a kétszer már felajánlott miniszterelnökséget többé visszautasítani nem tartja hazafias kötelességével összeegyeztethetőnek.

Széll Kálmán eme kijelentése gyorsan szárnyra kelt a tegnapi ülésén s a szabadelvűpártban igen rokonszenves fogadtatásra talált. Ebben a pártban a Bánffy-jelöltség épen az előzmények miatt nem részesült valami kellemes fogadtatásban.

Most, hogy a Széll Kálmán kabinet alakítása ilyen határozott formában lép előtérbe, több megnyugvással néznek a — megoldás elé.

Püspöki konferencia.

Budapest, decz. 19.

Ma délelőtt 10 órakor kezdődött a püspöki tanácskozás a hercegprímás budavári palotájában. A tanácskozáson jelen vannak a következő egyháznagyok:

Vasváry Kolos, bíboros-hercegprímás, Samassa József, egri érsek. Császká György kalocsai érsek, Mihályi Viktor, gyulafehérvári érsek. Zalka János, győri püspök. Schopper György, roznayói püspök, Schusztér Konstantin, váci püspök. Szabó János, szamosújvári püspök. Lönhart Fezencz, erdélyi püspök. Hidassy Kornél, szombathelyi püspök. Vályi János, eperjesi püspök. Bende Imre, nyitrai püspök. Babics Zsigmond, kassai püspök. Meszlényi Gyula szatmári püspök. Br. Horngi Károly, vespérmí püspök, Dessewffy Sándor csanádi püspök. Steiner Fülöp sz.-fehérvári püspök. Firczak Gyula, munkácsi püspök. Szmezsányi Pál, szepesi püspök. Rimely Károly, beszercebányai püspök. Fehér Ipoly pannonhalmi főpát.

Nem jelenhettek meg az értekezleten Schlauch Lőrincz bíboros, Pável Mihály és Dulácsky Nándor.

Pont tíz órakor lépett a nagy terembe a hercegprímás, kit az egyháznagyok hódolatteljes üdvözöltek. A hercegprímás rövid imával nyitotta meg a tanácskozást, áldást kérve rája, azután a jegyzői tiszt teljesítésére felkérte Fehér Ipoly pannonhalmi főpátot. A folyó ügyek elintézése után a hercegprímás hosszabb beszédet intézett a püspöki karhoz.

A püspöki tanácskozás d. e. 10 órától d. u. háromnegyed két óráig tartott. A konferencián jelenvolt főpapok elhatározták, hogy miután a tanácskozás fontos tárgyak

körül forgott, annak tárgyról és eredményeiről „hivatalos jelentést” nem adnak ki.

A püspöki kar tanácskozása az egyházipolitikai helyzet mai alakjában nem véli elkerülhetetlenné az időt, hogy a polgári házasság ügyében megadja utasításait, mivel sem a házassági peres eljárás kodifikálva nincsen, sem a kormány végrehajtási utasításait nem ismeri.

Ennélfogva bizottság küldetett ki a váradi bíboros püspök elnökelete alatt, mely utólag áttanulmányozva a törvényt és a végrehajtásra szolgáló intézkedéseket megtegye javaslatait.

A püspöki kar álláspontja tehát tényleg egyezik a Magyar Állam tegnapi vezércikkének tartalmával.

A politikai szervezkedéssel a püspöki kar nem foglalkozott, megvárni öhajtván, hogy előbb a néppárt megalakuljon, de a püspökök egyenkint részt fognak venni a katolicizmus politikai szervezésében.

A vitatkozás közben a magyar Lacordaire a Magyar Állam-ot is szóba hozta. A rapszodikus előadás azonban nem talált helyeslésre, tisztában lévén a püspöki kar, hogy a Magyar Állam sokkal többször adta jelét dinasztikus hűségének, hogy sem ellenségei vádjai bárhol hitelre találhatna.

A tanácskozás egyébként nagyon széles mederben mozgott s ez volt az oka, hogy noha egy véleményen voltak a püspökök, a tanácskozás jóval 1 óra után ért véget.

Sikkasztás Brassóban.

Mint Brassóból írják az ottani városi tanácsnál nagybíró sikkasztást derített ki.

A tudósítás szerint a tanácsnál napdi-jásként alkalmazott Lázárévit, nagybíró közöshadseregbe nagy, a helyezett bizalommal rutul visszavet, sikkasztott majdnem három ezer forintot s megszökött. Valószínűleg Oláhország felé vette útját.

Hogy ki meréselt egy napi díjast annyira bizalommal megfizetni, hogy még hivatalos pénzek kezelésével is megbízta, s hogyan kaparinthatott el egy napidíjas ekkora tekintélyes summáért, arról hallgat a tudósítás. De hogy ily feltűnést keltő meglepetések akár mindennap is megeshetnének oda lenn, érthető, ha tudjuk, mily gyalázatos módon áll Brassó városánál az ellenőrzés. Ime egy példa élénk illusztrálására annak, mily visszaélések történhetnek Brassón a „torony alatt.”

A brassói „Elagottak háza”-nak gondnoka egy szép napon jelenti a polgármesternek, hogy a házában sok a dolog, szaporítani kell az ápolónőket. A polgármester megbízta a gondnokot az ápolónő felfogadásával. A gondnok jelentést tett a tanácsnak, hogy

dig jobb a konditorjánál. Czukrászatban csak az-at képző a helytelen, tehát csak részben rossz, míg konditárj egészen rossz. A czukrászat jobb a czukrázdánál; különös mégis, hogy a nagy közönség a czukrázdát általánosabban használja. Szívesen meghajlom azon érv előtt, hogy a szókerezteszés a nyelvkinésnek hasznára van; keresztezés azonban a természet törvényei szerint csak ott lehetséges, a hol az egymást keresztező felek egyaránt erősek; ha az egyik fél gyengébb, akkor ez felolvad, elkorcsosul a másiknak a fájában. Az angol nyelv két-három nyelv vegyülete, keresztezéséből ered s a maga nemében egyetlen; a mi nyelvünkben rengeteg az idegen törzst szó, csak hogy ezek nem egy egészes keresztezés, hanem egyszerű átvétel, vagy majomi utánzás eredményei. Semmi kedvem arra, hogy nemzetem nyelve beleolvadjon a német, francia, latin és szláv nyelvekbe. S hogy mennyire nem bírtuk keresztezni, elég rá egy-két példa. A francia malheur egyszerűen átvették malörnek; a német Zuspisset csupánjnak; a latin civist civisnek; a szláv oblak-ot ablak-nak; az angol outsider-t uszidernek stb. Hol van itt keresztezés? Nincs: majomi utánzás és szolgai átvétel az egész.

De mint minden a világban, ugy a nyelv és ebből a nyelvtan is fejlődésnek, változásnak van kitéve; jaj annak a személynek és intézménynek, a ki és a mely a fejlődés szabályai elől mereven elzárkózik, elsőpri őket az egészséges korszellem, elmaradnak, eltűnnek s elvesznek önmaguk által és önmagukban.

Nem értem tehát a nyelvtannak hadvi selését a fejlődés törvényei ellen; nem értem az ódi maradásigot, a mely a régi formákhoz ragaszkodik s irtózik minden újítástól; nem értem a tudományt, mely mindenütt újat és újat alkot, ledöntve a mult szabályait elveit és alapigazságait ezek romjain, ezek-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. Deczember 20.

Purizmusz.

Purizmusznak nevezi Rákósi Jenő az idegen szavak magyaros helyesírását. Jelen cikkemben, nem annyira az idegen szavak magyaros helyesírásával, — mint inkább az idegen szavaknak a magyar nyelvből való kiküszöbölésével akarok és fogok foglalkozni.

Feltételek hiva vagyok csak Rákósi Jenő iskolájának, mert érett és hosszas megfontolás után nem tartom helyesnek és okszerűnek az idegen tulajdonnevek elferdítését, magyaros helyesírását.

Jókai pl. olvasva saját nevét egy francia lapban francia kiejtés szerint: Zsóké; e névben bizonyára nem ösmerne önmagára, mint például az angol Lewes a kiejtés szerint kiirt Lui-ban, vagy Daudet: Dode-ban stb. Mert Rákósinak azon megokolása, hogy a francia ember Hegedűst Észdűsz-nek ejti és írja, ez még nem ok arra, hogy mi is elferdítsük és meghamisítsuk az idegen tulajdonneveket.

Reám nézve, mint magyar emberre nézve, kétféle tulajdonnevek vannak: olyanok, melyek érdemesek arra, hogy megtanuljam az illető név helyesírását és kiejtését, s aztán a nagy tömeg nevéi, a melyek egyáltalában nem érdekelnek, mert nem tettek s nem tesznek rá érdemet, hogy megtanuljam kiejtésüket és helyesírásukat; egyszóval a tömeg tulajdonnevek.

Az elsőké, ha az illető nyelvet nem beszélem, megtanulom, mert hasznom van belőle; a többiekét, mert tudásomat nem növelik, nem tanulom. . . . Azután, maga az udariassági tény is azt hozza magával, hogy

mindenkinek nevét úgy írjam, a mint az illető.

De ha Shakespeare-t Sékszirnek írom — miért ne írjam például Dessewffyt Deszöfi-nek?

Az elv alkalmazásában, kötelező mindenre az egész vonalon. És mert a francia vagy angol stb. a magyar neveket a tudományos műveltség szempontjából hamisan és rosszul ejti és írja, még nem következtetés, hogy én is ugyanest tegyem vele szemben.

És végül, ha minden nemzet a többi nemzetek tulajdonneveit a saját kiejtésére és helyesírására szerint ejtjék ki, — általános zavar és nevelőtelenség keletkeznék.

A fogalomnevek magyaros helyesírásának feltétlen hiva vagyok a Rákósi Jenő által adott megokolásnál fogva s ezzel nem is foglalkozom e helyt bővebben, csak azt jegyzem meg, hogy a ki az olvasók közül e kérdésben még nem eléggé tájékozott, az hozzáfordulhat magához a mesterhez s a mester igen szívesen fog e részben kellő felvilágosítást adni.

Ezek után rátérek a dolog velejére: idegen szót csak akkor használjunk, ha arra feltétlen szükség van. A miért?—re hosszabban kell válaszolnom.

Nem a nyelvtan csinálja a nyelvet, hanem a nyelvből alakul a nyelvtan. Ez olyan alapigazság, a melyet megdönteni nem lehet; őseink évszázakokat át beszélték nyelvüket s csak azután csinálták a nyelvről nyelvtant, így tehát tény az is, hogy mindaz, a mit emberöltőkön át a nyelv használ és sajátjával fogad el, annak nyelvtanilag is helyesnek és jónak kell lennie, különben az a nyelvtan, a mely a nyelvcsókás ellenére valamit helytelennek mond, nem lesz a magyar nyelv nyelvtana, hanem írójának nyelvtani elmélete csupán.

Akkor azonban, ha a szokás a nyelvtan

sarkigazságainak ellenére állit fel nyelvgyakorlatokat és szabályokat, akkor meg kell mozdulni az illető testületnek és egyéneknek, a kik a nemzetet figyelmeztetni vannak hivatva a szokás helytelenségére és a mely elvek szerint a nyelv szokásnak alakulnia kell.

A mikor a magyar politikai élet feltámadásával a magyar nyelv is visszanyerte jogát, nagy garral indult meg a szóképzés s bizony igen gyakran a helytelen és rossz szóképzés. A lelkesedés némi lecsillapulta után a nyelvtudósok azonnal sorompóba állottak s megindították a harcot az új szók ellen s folytatták, — oly nagy garral, hogy még ma is hemzseg minden magyar beszéd, minden magyar könyv az idegen szók áradatától, sőt egyes íróink igazán szinte hajhászszák az idegen szókat.

Pedig eltekintve minden magyar és nemzeti szellemtől, az idegen szók döcögössé és pongyolává teszik a nyelvet; a sok izmusztól pedig szinte csömört kap az ember.

Két okot hoz fel a magyar irodalom az idegen szók használatának a helyességére; az egyik, hogy jobb a jó idegen szó, mint a rossz magyar, a másik, hogy a magyar szó kinésnek az idegen szókinéssel való keresztezése nem hogy káros, hanem meg előnyös is a magyar nyelvre. Nézzük ez okokat közelebbről.

Az új szók képzése alkalmával nyelvtudósaink kimondották ugyan, hogy ezen szók rosszak, nem egyeztek azonban ök, a hivatottak, a hivatlanok nyomába lépni és helyesen képzett szókat alkotni.

Megelégedtek az új elmcéletek tagadásával és kárhóztatásával s nem teljesítették kötelességüket, hanem hozzáfolyamodtak a legkényelmesebb módhoz, használták és használják az idegen szókat még ott is, a hoi arra semmi szükség nincsen, mert teljesen jó magyar szók állanak rendelkezésünkre.

Tontsch Katalint alkalmazta ápolónőnek s kéri ennek részére a 15 frt havibér kiutalását, a mi meg is történt. Egy reggel azonban arra ébredtek, hogy Tontsch Katalin valaképpen sohasem volt a városi elnök házában ápolónő, s nem is lehetett, az ápolónő ugyanis oknál fogva, mert meghalt, mikor fogadták. Nagy lett a riadalom erre a fedezésre, azonnal vizsgálat alá vették az elhunyt napló mellékletei között lévő leveleket, melyekből aztán kitudt, hogy elhalt Tontsch Katalin nevét négy éven keresztül minden hóban a brassói magyar kir. országos szemügyvizsgálótnak alkalmazta. Tontsch Jánosné írta alá és vette fel a nevét a napló mellé, hogy az elagottak házában ápolónő volt.

A polgármester az adminisztráció után befejezett vizsgálati adatokat, a napokban tette át a városi főkapitánysághoz véleményadás végett.

Szekely vasutak.

A pénzügyi bizottság jelentése, „a szekely vasutak kiépítéséről” szóló törvényjavaslat tárgyában.

A pénzügyi bizottság, tekintettel arra, hogy azon intézkedések, melyek a jelen törvényjavaslatban foglaltaknak, részben folyományai az 1891. XL. t.-cikkkel beiktatott nemzetközi szerződésnek, részben pedig hivatalosan az ország egyik exponált, úgy nemzeti, mint gazdasági szempontból a törvényhozás legnagyobb figyelmére méltó vidékét, mely eddig önhibáján kívül vasúti összeköttetésekben csaknem teljesen szűkölködött, felsegíteni: — készségesen hozzájárult ezen törvényjavaslat elfogadásához. A Seps-Szent-Györgytől Csik-Rákospigig és innen a Ghymes-szorosig terjedő vonalrész kiépítésére igénybe veendő 12,800,000 forint fedezetét fogja találni a pénztári készletekben, különösen pedig a Vaskapu-szabályozási munkálatok kereténél fogva nyújtott előlegeknek visszatéréséből eredő összegekben. A tervezett további vonalrészek költségeiről a jelen törvényjavaslat ugyan nem intézkedik; a bizottság azonban helyeslő tudomásul vette a kereskedelemügyi miniszternek kijelentését, hogy azon mértékben, a mint az első vonalrész kiépülnek, a kormány törekedni fog a többi vonalrésznek is haladéktalan kiépítését biztosítani.

Ezeknek alapján és utalva arra, hogy a törvényhozás a szekely vasutak kiépítésére vonatkozó indokokat számos alkalommal méltányolta és a kormány figyelmébe ajánlotta, van szerencsénk kért a t. biz. iselölháza: méltóztatassék ezen törvényjavaslatot, úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadni.

Budapestben, 1894. évi december hó 14-én.

SZÉL KÁLMÁN s. k.
a pénzügyi biz. elnöke.

NEMÉNYI AMBRUS s. k.,
a pénzügyi biz. előadója.

A közlekedésügyi bizottság jelentése „a szekely vasutak kiépítéséről” szóló 706. számú törvényjavaslatra nézve.

Minden nagytól kezdve mondhatni, hogy évtizedek óta foglalkoztatja nemcsak az érdekelteket, hanem az erdélyi résznek közvéleményét is azon eszme, azon terv, hogy az úgynevezett Szekelyföldet, mely körülbelül 16,000 négyzet km. területtel bír és több, mint fél millió lakossal, mely mindeztől

— mondhatni — szűkölködött a forgalom, kereskedelem gyors lebonyolítására szükséges, olcsó vasúti közlekedési utban, egy nagyobb szabású vasúti hálózattal lássa el, hogy ez által ezen értékes terület a világpiacokhoz közelebb hozassék, hogy ezen vidék értelmes, szorgalmas, sokadalu, józan gondolkodású, derék népének az úgynevezett „szekelyeknek” megélhetés megkönnyíttessék, hogy ez által a nemzetiségi szempontból oly káros kiáldorlásnak útja némileg elvágassék.

Számtalan indok, megszámlálhatlan érdekek támogatja ezen hálózat mielőbbi létesítését, közgazdasági, forgalom-politikai, hadászati, culturalis, nemzetiségi, mindmegannyi fontos indok szól mellette.

A közlekedésügyi kormány maga is felismerte egy ilyen hálózatnak fontosságát: számtalan előmunkálattal engedélyt adott régebbi idő óta, kellő jó akaratú támogatását kiáltásba helyezte, az esetleges segélyezést megígérte; egyes pénzeszoportokat szolgált fel ezen terv keresztülré, de sajnos, mind-mind próbálkozások a kellő eredményre nem vezettek, egyedüli eredmény az, hogy létesült a sepsiszentgyörgy-kérdivásárhelyi vonalszakasz, egy csapp viz a tengerben.

1891. nov. 17-én Oláhországban egy egyezmény kötött, melynek értelmében a ratifikációtól számítva 6 év alatt, 1897. nov. 17-éig mindenki fél a Ghymes és Vöröstorony-szorosán vasúti összeköttetést, csatlakozást létesíteni;

miután fentemlített módok a kiépítésre meghusultak, s miután az egyezmény alapján kényszerítve vagyunk ezen csatlakozást teljesíteni, a közlekedésügyi kormány mint első módhoz, az államköltségen való kiépítéshez folyamodik s ezen törvényjavaslat által kér ezen terv kérésztülvitelére felhatalmazást. Ezen javaslatban csak a Ghymes-i csatlakozásról van szó, mely hálózatnak 3 ágazata van, u. m.:

1. Seps-Szent-György—Szász-Régen;
2. ebből kiágazólag Maros-Nyírtől—Szekely-Udvarhelyig,

3. a fővonalból kiágazólag a Ghymes-szoros felé, a határszélig;
körülbelül 330 km. vasút megépítéséről van itt szó, melyet számtalan közérdek találkozása indokol, s mely érdekeket tagadhatlan leginkább s legjobban az állam költségén való építkezés által lehet kielégíteni; meg kell jegyeznünk, hogy az építési költség a bizottság megnyugására több évre lesz felosztva és az államháztartás minden legkisebb megzavarása nélkül fog fedeztetni.

A 330 km. hossz az egyes szakaszok között ekkép oszlik meg:

1. Ghymes határszéli vasút 44 km., II. rangú fővonal, 8,700,000 frt építési költség-gel létesítették.

2. Szász-Régen—Seps-Szt.-Györgyi vonal 223 km., II. rangú fővonal, 13,500,000 frt tökével.

3. Maros-Nyírtől—Szekely-Udvarhelyig 62½ km., a helyi érdekű vasutak szabványai szerint tervezettek 2,500,000 frtnyi építési és üzemberendezési tökével,

tehát kerekén 25,000,000 frt tökéösszegeiről van szó.

Az érdekeltségi hozzájárulás minden valószínűség szerint megközelíti az egy milliót, az eddigi hozzájárulás kitesz

Csik vármegye részéről 700,000 frtot, Udvarhely vármegye részéről 70,000 frtot (tökeérték).

Háromszék vármegye részéről 100,000 forintot.

Ezen hálózatnak legközelebb kiépítés alá kerülő szakasza a Seps-Szent-György—Ghymes határszéli vonal leendő; a bizottság megnyugrással vette tudomásul a miniszter urnak a kijelentését, mely szerint ezen szakasz kiépítésére szükséges 12,800,000 frtnyi építési összeg, a pénztári készletből fog fedeztetni.

A többi vonalszakasz kiépítésére nézve a közlekedésügyi kormány annak idején előterjesztést teend, ugyancsak a vöröstoronyi csatlakozást illetőleg.

A közlekedésügyi bizottság ezek után egyhangulag elfogadásra ajánlja a t. Háznak ezen fontos törvényjavaslatot.

Budapestben, 1894. évi december hó 4-én.

Br. NICOLICS FEODOR s. k.,

a közlekedésügyi biz. elnöke.

Gr. BETHLEN BALÁZS s. k.,

a közlekedésügyi biz. előadója.

Közegészségügyi észrevételek.

Kolozsmonostornak Kolozsvárhoz való csatlakozása alkalmából.

Kolozsvár szabad királyi város törvényhatósági bizottságának folyó évi November 28-án tartott közgyűlése fogadta el és emelte határozottan azon pontozatokat, melyeket a polgármester ur elnöklése alatt tartott vegyes értekezlet állapított meg Kolozsmonostornak a várossal leendő egyesítése alkalmából, mint politikailag, közigazgatásilag, rendőrségileg, közegészségügyileg stb. szükségesnek mutató első teendőket.

A nevezett bizottság csakis dióhéjba szorítva jelzi az egyes teendőket, ugyszólv csak azok czeit adva meg, melyek keretében majd az arra hivatott városi meglevő vagy felállítandó közegeknek működéseiket meg kellend kezdeni. Ezen rövidség a dolgot természetéből folyó, mert köteteket kellene írni a sokáig tennivalóknak csak valóra is. Azokat majd a gyakorlat fogja jobban kifejteni, mintsem most eleve az elméleti fejtegetések kimeríthetnek.

Mégsem tartjuk sem fölösleges munkának, sem időelöltinek már most foglalkozni a kérdések fejtegetésével s taglalásával annál inkább, mert a tényleges egyesítés időpontja már 1895. január elsején fog bekövetkezni. A kis falu pedig csodálatos módon daczára a várossal összeforrt fekvésének, annyira elmaradt állapotban van, annyira minden nyoma nélkül a polgárosultságnak, mintha akár valamelyik távoli havas tetején fektüdnék.

Ott mindent előről kell kezdeni. A talaj kezeléstől utczák s udvarok beosztásától, épületek s lakházak építésétől, a közegészségügy berendezésétől, a rendőrségtől stb. — egész a csecsemők gondozásáig, a gyerekek nevelésig.

Itt minden a szomszédság állapotában leledez.

Egy olyan tabula rasa az összes mindenség, melyen semmit sem találunk, semmit sem kell lerombolnunk, hanem minden vonatkozásban újat kell létesítenie a városnak.

hogy azok csak némileg is hasonlítsanak olyas valamihez, a min a civilizáció nyomai meg-lássanak, hogy a rendező kéznek valamelyes munkája tünjék szemébe a szemelőnek.

Eppen ezen radikális elmaradottság adta az egyesítés eszméjét legelőször is az intéző köröknek; mivel ős elmaradottsága e falunak már régóta bémítolag hat magának a városnak is szabad kifejlődése. Az ottani anyagi állapot ezüllöngként tartja vissza a város lakóinak gyarapodási törekvéseit; a polgári erények teljes hiánya megmételjezi a város lakóit, az ottani egészségügyi ártalmak halmaza meggyengíti, sőt bizonyos tekintetekben teljesen eredménytelenné teszi a városnak a maga kebelében végrehajtott egészségügyi intézkedéseit.

Az állatjárványokat ott hatályosan korlátozni nem lehet. Az emberi állandó ragályok — bujkor — ide áterjedését meggátolni lehetetlen. Az időszaki járványok pedig ott szabadon kifejlődve és megokosodva, meggátolhatatlanul jönnek át a város szomszédos részeibe, melyek a faluban valóságos járványfészkekül állanak fenn.

Jelen terveinkben az egészségügyet érintő kérdésekkel óhajtunk foglalkozni — ha hiányosan is, de a legjobb akaratral s a leg-tisztább szándékkal. Remélve, hogy legalább annyival használnunk a közegészség ügyének, megyszerint az intézők figyelmét ráirányozzuk némely dolgokra.

Kezdjük az édes anyafölddel, melylyel bizonyos a legmostohabban bálnak el a Kolozsmonostori lakók, hálátlansággal viszonozzák ezt a jótéteményt, hogy őket a hitán megfűti. Értjük ez alatt a nagymértű talajszennyezést, melyet ott véghez visznek. Ott a víz arra foly a merre éppen neki tesszik. Minden a lakók által előállított szennyet, hulladékot, rothadt anyagokat magával hordva a lakók közé s beszívárogtatva a talajba, hogy ártalmas kigőzölgekkel idézzzen el a meleg évszakokban az egész telken, vagy magukban a lakószobákban télen át midőn a föld felületét fagykéreg zárja el. Gödrök föltöltéséről, a felszín elegyengetéséről, vízbevezető árkok készítéséről, talaj emeléséről ott sem udvarokon, sem utcákon szó sincs. Ennek következtében bűzködő pocolyák állanak elő úgy a telkeken mint ki-váltképpen az utcákon. Egészen tiltatlan a kigőzölés midőn szárazság van és átgázolhatatlan a sár esős időben.

Beszívároag az állati rothadó anyagokkal fertőztetett víz a kutakba s megrontja azok forrásait.

Az állati hulladékokról nem is szólna, melyek daczára annak, hogy mint trágya pénzértéket képviselnek, emberélet-hosszig gyűjtenek halmokba a telkeken; de az emberi hulladékok is, mint a házi szemét s egyéb effélék is soha el nem takarítottak, hanem évről évre gyűlnek föl, s midőn már miattuk a telken járni nem lehet, a legjobb esetben az utcára dobattak ki, undorál a járőr-lőknek. És ezt a dicséretes manipulációt éppen a szorgalmasabb lakók viszik véghez, akik mégis legalább arra törekcsenek, hogy udvaraikat megszabadítsák a rudaságtól.

Mekkora különbség a lakók értelmességében és tisztaság szeretetében! A melyről tanuskodik a következő eset:

Pár év előtt Magyar-Fenesen tartózt-

kodva, hogy az úde, verőfényes nyári reggel szépségeit élvezzem, reggel négy órakor megindultam a szomszédos Torda-Szentlászló község felé az országoton. Az ut Szent László főúteráján vezet végig, és nagy bálumlatomra már ilyen kora reggel nemcsak a házak előtti terecskéik, hanem a szekéret, sőt annak két-felől vizlevezető sekély árka is (az utszéli sánccok) tisztára volt seprve, s a szemét apró halmokba gyűjtve. Megjegyzendő vasárnap reggel volt.

Áthaladva a falun, az azon túl emelkedő magaslatok egyikéről szemléltem a Dobrin felé elterülő hegyláncok fenyőborította merész csucsát. Aztán eltelve a szép látvány megismerével, ugyanazon uton visszaindultam Magyar-Fenes felé. S ime! nagy meglepetésemre az országtutról a szeméthalmok eltűntek. Eppen egy ilyet szedett össze kosarába egy fürge menyecske. Kérdésemre, hogy hová viszi? Ezt felelé: beviszem — instálom — a kertbe, mert ez igen jó trágya.

Jóleső érzés fogott el az éltetvelaláságnak ezen veleszületett kettős megnyilatkozása felett. A tisztesség szeretete s a józan gondolkodás érzéke volt rugója ennek a művelnek. Kezdtém magamnak magyarázatni és megérteni, miért oly ép testileg, fejlett elméjében, értelmesebb és vagyonosabb Szent-lászló népe az őt környező oláh vagy oláhokkal vegyes ajku magyar falvak lakosságánál. Mert itt a fejlesztés tartja fenn magát, nem fogja nyűgbe az elegylegy népségnak restségben culmináló éhletelensége.

Vagy még egy példája a faji jótémességnek: Szombaton délutánoként itt Kolozsvárt külső-magyar utcában ott, a hol a szorgalmas hostátiak laknak, a házak előtti járdák mindig felöntözve, tisztára seprve vannak s a szemét eltakarítva. A mint a szentpéteri templomon innen jó az ember, a hol már az elegylegy lakosság kezdődik, hirtelen hamva sincs a sepréneki! Amott télen, amint a hó leeseit, egy óra múlva már halmokba van összeseperve a házak előtt és az udvarokon egyaránt s a havazás megszűnével azonnal szekerekkel kihordják; s midőn eljő az olvadás, száraz uton lehet járni. Emléke a templomon innen akár bokáig érő hóban jár a nép, míg letapossa a havat, melyből aztán locs-pocs és nagy sár lesz.

Haszonlatlan itt aztán még a rendőrség erőlködése is. Csupán a dohánnyár és a kaszárnyák seprtetik néha a járdát.

Ime tisztelt olvasó, ennek a két szép példának merőben az ellenkezőjét képzelje magának s előtte áll Kolozsmonostor.

(Folytatása köv.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 20.

— A ki már most előfizet az „Ellenzék” jövő évnegyedére, annak a lapot január 1-ig ingyen küldjük meg.

— Gróf Bánffy Miklós halála.

Mint lapunknak Budapestről írják szerdai kelettel, a megboldogult főpohárnokmester József-utca 9. sz. lakásának dolgozó szobájában fekszik ravatalon. A ravatal a feketéből vont szoba közepén van, körülötte pompás

azért Aurának határozottan, éjjel nappal valami olyanféle sajátosága előzete volt, mint ha ő valamiképpen életének egy nagy krízis szélén állana. A körülte levő levegő villanyossággal látszott telve lenni; mintha az egymást gyorsan követő napok csendessége és nyugalma, sokkal mélyebb volna, mint hogy vihart ne jelzene.

Ezen napok alatt nem beszélt Wynyard dal és távolról is csak ritkán látta. Készen pillantotta meg kint az utcán — egyszer, midőn a Viktoriájában a Piccadillyn kocsizott végig, Terence ott sétált, de nem vette ötét észre és egyszer a Rowban lóháton, midőn Aura a barátaiaval lovagolt és Wynyard csak kalapot emelt, midőn mellette elrogt. Egy más alkalommal Aura éppen távozni készült egy mulatságból, midőn ő a házba lépett; és akkor neki lehetetlen lett volna hosszasan ott maradni, miután a kocsija az ajtó előtt várta, tehát nem tehetett egyebet, csak mosolygott és meghajtott magát, míg Dávid egy pillanatra hátra maradt, hogy vele kezét szorítson és néhány szót váltson.

Es viszont, különös meghívás nélkül Wynyard sem bátorzkodott mostan látogatást tenni a házánál, tudva, hogy a férje távol volt. Miután náluk ebédelt, a névjegyet ott hagyta, de a társaság illemszabályai nem engedték meg, hogy felbátorítás nélkül többet tegyen? Es különben is Dávid akadály volt Wynyard előtt; mert Dávid nem kívánta, hogy ő a testvére házánál gyakori látogató legyen. Talán gyanította, hogy Wynyard a multhan bámulója volt; és nincs semmi a világon, a ki az asszony jó nevére oly féltékeny legyen mint a saját fivére. Terence az ő szép testvére körül látni kimondhatatlanul bántotta és bosszantotta volna Dávidot, és ezt Wynyard Terence ösztönserővel érezte.

(Folyt. köv.)

Aura.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

XXX.

(Folytatás.)

(60)

Eljött egy olyan idő, midőn Aura mély hálaérzettel nézett vissza arra a hideg, de máskülönben elég barátságos elválásra. Mily kevéssé gyanította akkor, hogy Strange Róberttel mikor és hol és miképpen fog találkozni!

XXXI.

A következő napon Dávid Londonban volt; de bármennyire örült Aura, hogy a testvére vele volt, az oly lehaglott kedélyű volt, részben a saját reménytelen szerelmi ügye, részben a Smokinghamban hagyott dolgok zavaros állása miatt, hogy a társasága nem arra való, hogy az ő máris túlterhelt szívét felvidítsa.

— A Strange jelenléte több bajt fog csinálni, mint hasznót, — mondá Aurának a munkások elégedetlenségére vonatkozólag. Ők azt gondolják, hogy Strange az ő ügyök megoldásáért és engedelmeik adásáért ment oda, de midőn úgy találják, hogy csak az aszandéka, hogy a srófort erősebben csavarja, mint valaha, akkor vége lesz a türelmüknek és nyílt lázadásban törnek ki. Aura, milyen üdfejt boldog ez a te férjed! Miért nem tudod rád beszélni, hogy engedjen, a mig még ideje van azt tenni?

— Édes Dávidom, nekem nincs befolyásom Róbertre. Biztosítalak, hogy tölem telhetőleg igyekeztem befolyást gyakorolni rá, — de hasztalanul.

Olivára vonatkozólag Dávidnak nem sok reménye volt. Ő még mindig azt állította, hogy Oliva szereti őt és szerencsétlenség éri magát; de most már saját maga előtt sem tudta eltitkolni, hogy Oliva nem fejtett ki annyi bátorságot és állhatatosságot, a mennyit tőle várt. Természetes, hogy Londonba jöve meg volt az a titkos reménye, hogy láthatja őt és az első impulzusa kétségtele-nül az volt, hogy Eaton-térre szaladjon. Azonban Aura lebeszélte róla.

— Csak becsapnák az orrod előtt az ajtót és lady Adelft még jobban felingerelnéd magad ellen, mint volt valaha, ha a házukhoz mennél, — mondá. És az is bizonyos, hogy Olivával nem találkoznának négy szem közt és ő reá nézve csak rosszabbá tenné a dolgot. — Nem, — oda nem mehetsz, ha ugyan van még vele erélyed, akkor a vele való találkozásra, egy kedvező alkalomra kell várnod. Ha először velem mindentűvé a hova el tudlak vinni, — bizonyosan találkoznai fogsz Olivával és ekkor az alkalmat felhasználni rajtad áll.

De úgy történt, hogy ámbár a következő héten Aura minden olyan bázhhoz hűségesen elvitte Dávidot, a hova ő meg volt hiva, a Marchmont családdal sehol sem találkoztak.

Ennek az oka, a mi Aurát csudálkoztába ejtette, egyszerűen az volt, hogy a szegény Oliva hirtelen beteg lett. Ugyan azon reggel, miután a Piccadillyben Wynyarddal találkozott, a reggeliző asztal mellől felkelve ájulva rogyott össze, és úgy vitték fel a lépcsőkre az ágyába. Világos, az a lelki gyötrelém a mit kiállott visszahatással volt a szervezetre, a mi soha sem volt valami nagyon erős.

Idéges láztól megtámadva három napig fektült; és midőn egy kissé jobban volt és fel tudott kelni, az orvos a tenger partra rendelte. A kisasszony nem elég erős arra

— mondá — hogy szokott életüknek a mulatságait folytassa, és ő nem felel a következményekről, kivéve, ha néhány napig a tengeri levegőt használja, hogy erejét pótolja.

Tehát a szűlei a rendelt légváltozásra le vitték Eastbourneba. Oliva nagyon örült, hogy Londonból elmehetett; mert a német báró megelégedett azzal, hogy az állomáshoz kísérje, és az elválásakor egy pompás bokréta adjon neki, és egy szóval sem ajánlkozott arra, hogy őt a tengerpartra elkísérje, úgy, hogy legalább egy időre meg szabadult az ő gyűlölt társaságtól.

Az az Eastbourneban eltöltött három nap a béke és nyugalom napjai voltak előtte, csak az volt az ohajtása, hogy épüljön fel annyira, hogy a lady Hampstead piknikjére mehessen.

Talán nem lett volna oly boldog és nyugodt, ha tudta volna hogy Dávid Londonban volt házról-háza járva azon reményben, hogy ő vele találkozik.

Azonban Olivának a városból való távolléte nem volt titokban tartva és ha Aura nem restelt volna az utolsó látogatása alatt történt kellemtelen jelenet után a házukhoz menni, rögtön megtudhatta volna az igazságot az ajtónál levő cseleddől, de ő nem tudta magát reá venni a látogatásra és így a család távozásáról csak későbbben hallottak.

A későbbi napokban Aura gyakran és különös vegyes érzülettel nézett vissza a Dávid látogatásának az első napjaira. Rea is éppen mint Olivára, a béke korszaka volt az — a vihar kitörése előtti csendesség. És ezért mégis tele volt az aggályllyal, felelemmel és valami különös nyommasztó érzéssel; a jövő mind a kettőjük előtt bizonytalanságokkal és kétekellyel látszott elsötétülve lenni, ámbár külsőleg minden éppen úgy ment, mint rendesen és semmi bekövetkező változásnak vagy szerencsétlenségnek nem volt jele. De

H I R D E T É S E K.

Sz. 323—1894. végr.

1025. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi tekintetes kir. törvényszék 1894. évi 3321. polg. számú végzése következtében Dr. Kovács Mór sz.-udvarhelyi ügyvéd által képviselt Székelygyérfői Jótékairepöntár javára oklándi Ifj. Szolga István s társai ellen 150 frt s jár. an. I. foganatósított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 573 frtra becsült. Szolga Istvánnal 363 frt 40 kr. értékű különféle termények és gazdasági eszközök, 1 pejszikó s 2 sertésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 2137. és 2790—1894. számú végzése folytán 150 frt tőke követelés, ennek 1894. évi március hó 31-ik napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 39 frt 88 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig, Oklándon, a végrehajtást szenvedők házában leendő eszközökre 1895. évi január hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverés tárgyai az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is el fognak adatni.

Kelt Oklándon, 1894. évi december hó 16. napján.

LÖRINCZI KÁROLY,
kir. bírósági végrehajtó.

Vizsgát tett gépész azonnal leendő alkalmazásra kerestetik.

Pályázók kéretnek, hogy ajánlataikat bizonyítványokkal felszerelve 2 hét alatt, az igényelt fizetés megjelölésével alulírt társasághoz nyújtsák be:

Medgyesi szalámigyár és disznóhizláló telep
részvénytársaság.

1015. (2—3)

Telefon szám 239. — Külmonostor-utca 40.

WINTER és SALGÓ

borsagykereskedők.

Ajánlják fehér és piros asztali és percsenye

boraikat, jutányos áron.

1023. (2—10)

Az eredeti Singer varrógépek

a világ elismert legtekélyesebb, munkaképes és legkedveltebb varrógépei. A Singer-társulat azon egyedüli gyár, mely minden a varrás-munkák számára tartozó varrógépeket gyárt. 12 milliónál több van a Családi és Ipari célok használatában. Azok a leghasznosabb

Karácsonyi ajándékok.

Mint minden ezelőtti világkiállításokon, hol az Eredeti Singer varrógépek a legmagasabb díjakkal kitüntetve lettek, úgy azok a legújabb tökéletesítésükért és felülmúlhatatlan munkaképességükért

Chicago-ban 54 első díjjal

lettek kitüntetve, emellett minden más kiállítónál a legmagasabb kitüntetésben részesültek.

NEIDLINGER G.

1026. (1—3)

Kolozvárt, belközép-utca 5. szám.

A bécsi nemzetközi élelmezési- és hadsereg ellátási kiállításon „Wien-Rotunde 1894.” kitüntette!

BODOKI

„MATILD-FORRÁS”

kristálytisztá égvényes vasas savanyuviz.

Verszegénységen alapuló betegségeknek, a gyomor és az idegrendszer bántalmánál és női bántalmánál megbecsülhetetlen gyógyhatású kellemes ital!

Legfelségesebb ízű „borviz” — a maga nemében páratlan hatású „gyógyító viz”!

Elsőrangú aczél-forrás!

a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebb, de mindenekelőtt olcsóbb ásványvizet képzelni sem lehet.

Egy literes üveg víz ára üvegcserelessel 10 krajczár.

10 üveg, vagy nagyobb mennyiség vételénél megfelelő árkedvezmények.

Kolozvárt főraktáron:

SEGESVÁRY és TÁRSAI uraknál.

Tisztelettel:

GYÖRGY JÓZSEF, a forrás kezelője.

925. (11—x) (Háromszékmegye) BODOK (Háromszékmegye.)

Hallatlan olcsó tűzifa.

A kis-sebesi favállalat összegyűlt nagy tűzifa-készletét Kolozvárt

hallatlan olcsó árban kiárusítja, u. m:

1 régi öl hasábos bükfka 8 frt 50 kr.

4 teljes köbméter hasábos bükfka 9 frt 50 kr.

Házhoz szállítva 1 frt 12 krral több.

A fakészlet a vasuti állomás melletti Bak L.-féle telepen, az u. n. „Erdélyrészi Tárházak”-nál van felállítva, a hol és a városi irodában (Hid-utca 2. sz., I. em.) megrendelhető.

1013. (2—3)

Verseny nélküli olcsó árak!

Az előhaladott időny miatt

gyári árban és gyári áron alól

árusítom el e rövid kivonatban elősorolt árukat:

Tiszta gyapjú kelme női ruhákra	most 65 kr., ezelőtt 1 frt 10 kr.
Tiszta selyem Brocátok	125 „ 2 „ 20 „
Selyem Foulardok	55 „ 1 „ 10 „
Tiszta gyapjú Mouslin de lain	45 „ — „ 90 „
Atlas satenok női	42 „ — „ 60 „
Foulard satenok	18 „ — „ 25 „
Mosó parchetok	26 „ — „ 45 „
Sinorzatok és Marabou díszek	16 „ — „ 45 „

Gyári árakon: Bál selyem és Glazé kelmék, Plüschök, bársonyok, csipkék szallagok, paszamant és gyöngyös sinorzatok, tolldíszek, Miederek, esőernyők, bál kesztyűk és virágok, valamint mindennemű béléssárak.

Ez alkalomszerű olcságok megtekintésére vagyok bátor a n. é. közönséget meghívni.

Novelly L.

női divatraktára és női ruhakészítő műhelye,

Kolozvár, Főter 18. (bolthelyiségben.)

1018. (2—4)

A legújabb és legfinomabb divatárak.

BUBAK

2 krtól 15 frtig.

Háztartási- és fénnyüzési cikkek

a legnagyobb választékban.

Az árak határozottak, de olcsóbbak, mint bármely végeladásnál!

Frank-Kiss János fiai

üveg-, porcellán- és lámpa nagy kereskedésében,

Kolozvárt, főter 33.

Alapítottak 1857.

1006. (4—6)

Kapható

csak hasznos

karácsonyi ajándékok.

SÁRGÁ KRISTÓF

fehérnemű- és vászon raktárában,

Kolozvárt, belközép-utca 3. sz.

1027. (1—x)

Végeladás!

Hatóságilag engedélyezett

nagy

végeladás

a cég teljes lebonyolítása miatt.

Hofer M. József

főter 4. szám. 964. [16—50]

Végeladás!

Megérkeztek és legjobb minőségben kaphatók

JENEY LAJOS

fűszer- és csemege üzletében,

Kolozvárt, főter, Bánffy-palota:

valódi Angol-, Jamaika- és Portorico rumok, Chinai és Orosz teak, angol és bécsi tea-sütemények, magyar és francia Cognac és pezsgők, Liqueurök, halak, kül- és belföldi sajtok, pergetett és lépes méz, friss dió, mák, s naponta friss írósvaj, francia gyümölcs és csu-korkák. — Nagy választék **Karácsonyi díszekben**, melyek előnyös beszerzésükkel fogva rendkívül olcsón árusítatnak és sok más fűszer- és csemege-árak.

Különösen figyelmet érdemel a valódi **Portorico Rum**, melyek litere 1 frt 50 kr.

1024. (2—3)

Nem usztatott száraz bükfka

a szamosvölgyi vasut Hosszurévi állomásánál

100 mm. vagonba berakva 34 frt.

Kolozvárt 100 mm. (egy vagon) házhoz szállítva 60 frt.

Teljesen kirakva 4 négyszög méter 12'62. — Egy öl II frt házhoz szállítva.

Az ölek teljes valódiságáért felelősséget vállalom.

Raktáromban 2 éves száraz bükfka felvágva, azonnali elszállításra, kisebb és nagyobb mennyiségben megrendelhető.

A t. cz. megrendelőimnek becses pártfogását továbbra is kérem.

Telefon 148.

1022. (2—10)

HERCZEG ALBERT.

(Nagymalom-utca 4. sz.)

TÜZIFA

Nem egy öl, hanem teljes négy köbméter.

Városunkban nagyon elszaporodtak a tűzifa-kereskedők, a fogyasztó közönség rovására. Jogosan panaszkodnak a vevők: „kicsiny az öl”, mert csakugyan kicsiny, mivel az ölöt kereszt rakásban kapják. Teljes négy köbmétert pedig a helyi olcsó árak mellett nem minden tűzifa-kereskedő képes kiadni.

Nagy és kedvező vétel engem azon kellemes helyzetbe hozott, hogy én teljes 4 km. karok közötti rakásban, mint a kincstári fatelepen szokásos, a következő árak mellett adhassak:

II. rendű hasábs bükfka 11 frt 50 kr.

Hántott cserfa „ 9 frt. — Házhoz szállítva 1

frttal drágább. — Tűzifa-telepem az **áruaktárak és közüti vasut telepen van**, hol a teljes mértékű mindenki meggyőződhetik.

Tűzifám megrendelhető: KONYA SÁNDOR úr főter, PAP ERNŐ hid-utcai, PAP KRISTÓF és BOSKOVICS JÓZSEF belközép-utcai üzleteiben, valamint TELLER úr belmonostor-utcai és LUDÁSSI úr főter lottógyűjtőddéiben; ugyszint Széchenyi-téren, a vashid melletti üzletben.

Házakhoz fa megrendelések felvétele végett én senkit sem küldök s kérem t. vevőimet saját érdekében — azokat, kik mint kiküldöttemek előállanak — mint csalókat, elutasítani.

Tűzifát vagonon számra, mely majdnem minden nap érkezik, legolcsóbban számítom. Vágtott fa bármily nagy mennyiségben mindenkor kapható. Gyors elszállításról gondoskodva van.

A t. fogyasztó közönség becses pártfogásába magamat ajánlva

965. (5—15)

WERTHEIMER VILMOS,

SZÉCHENYI-TÉR.

„27”

év óta fennálló Női- és Férfi-divat üzlet.

A jelen kor igényeinek megfelelő átalakítással és merőben új árak berendezésével.

POSZLERGYULA

Kolozvárt, Belhid-utca 3-ik szám.

Előnyös bevásárlásaim folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy cikkeimet „szabott árakon” de rendkívül olcsón árusíthatom el, u. m:

Duplaszélés szőrkelm. mtr. 30 krtól	Egy vég vászon 4 frt 50 krtól
fekete ternők 58 „	Egy nagy 10 4 szőnyeg 2-90 „
Téli loden ruhakelmék 42 „	Hárász kendő 6/4 „ 70 „
Téli Cassán posztókelmék 51 „	Miederek „ 65 „
Voál, Kartonok „ 20 „	Selyem főkendő „ 75 „
Csipke függöny „ 16 „	lenn zsebkendő „ 16 „
Futó szőnyeg „ 20 „	Caschmir kendő „ 45 „
Selyem surah „ 90 „	Téli nagy posztó kendő 3 frttól
Selyem mervellio 1 frt 20 „	Erős Crozzé béléss „ 18 krtól
Lenn lepedővázson egy szél 46 „	Jó minőségű Konne gyolcs 19 „
Clott esőernyő „ 1 frttól	Jó minőségű szőttés „ 24 „
Selyem esőernyő 1 frt 90 krtól	Jó minőségű Chiffon „ 20 „

Férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, szabó-cikkek, béléssneműk, mindenféle rövidárak és minden kigondolható cikkek.

Ezen kívül: egy nagy tömeg circa 5000 méter jó minőségű mintázott vastag ruha-barchet itt még nem létezett olcsó áron:

25 kron méterenként.

A n. é. közönség becses pártfogását tisztelettel kérem

805. [24—50]

A FENNEBBI.